

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 11Ps/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622200192
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Červenková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6622200192.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v právnej veci H. H., D.. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, U., zast. procesným opatrovníkom O. H., D.. XX.XX.XXXX, H. N. H. XX, U., o návrhu S. H., D.. XX.XX.XXXX, N. H. XX, U., za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, so sídlom F. Lehára 12, Lučenec, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony H. H., D.. XX.XX.XXXX, H. N. X. H. XX, U. tak, že nie je spôsobilý:

- samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami presahujúcimi 20,-Eur týždenne,
- samostatne rozhodovať o prevode, kúpe, či predaji hnutel'ného aj nehnuteľného majetku v akejkoľvek hodnote
- samostatne uzatvárať zmluvy a dohody, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných event.materiálnych povinností
- samostatne vykonávať administratívne úkony vyžadujúce si kontakt s úradmi a inštitúciami
- samostatne konať pri zaisťovaní sociálnej a zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce
- samostatne preberať sociálne dávky, finančné a iné majetkové a nemajetkové plnenia

II. Súd u s t a n o v u j e obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony, H. H., D.. XX.XX.XXXX, za opatrovníčku jeho matku S. H.H., D.. XX.XX.XXXX, H. N. X. H. XX, U. , ktorá je o p r á v n e n á a p o v i n n á ho zastupovať pri všetkých právnych úkonoch na ktoré nie je spôsobilý a to tak, aby neutrpel žiadnu ujmu na svojich majetkových a iných právach.

III. Opatrovníčka je o p r á v n e n á hospodáriť s finančnými prostriedkami opatrovanca v rozsahu bežnej správy majetku. Právne úkony presahujúce rámec bežnej správy vykonané opatrovníkom podliehajú schváleniu súdom.

IV. Opatrovníčka je p o v i n n á predkladať súdu najmenej dvakrát do roka, a to k 30.06. a k 31.12. kalendárneho roka, správy o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom a po skončení funkcie opatrovníka je povinná predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

V. Trovy konania hradí štát.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka, matka posudzovaného sa návrhom doručeným na Okresný súd Lučenec dňa 18.01.2022 domáhala obmedzenie spôsobilosti na právne úkony jej syna, H. H., D.. XX.XX.XXXX. Svoj návrh odôvodnila tým, že syn je psychiatrický liečený 2 roky a opakovane hospitalizovaný na

psychiatrickom oddelení v Rimavskej Sobote. Uviedla, že syn nadmerne požíva alkohol, začal brať drogy, marihuanu a pervitín, nevie si nájsť prácu, potuluje sa, žobre, správa sa čudne a nepredvídateľne, je voči nej agresívny a verbálne aj fyzicky ju viackrát napadol. Odmieťa užívať lieky a máva často halucinácie.

Navrhovateľka k návrhu pripojila lekárske potvrdenie od MUDr. Kláry Ďurovej, primárky psychiatrického oddelenia v Rimavskej Sobote, v ktorom je uvedené, že posudzovaný Tomáš Tóth bol opakovane hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení pre závažné poruchy správania v rámci porúch psychiky a správania zapríčinených používaním viacerých návykových látok s psychotickými príznakmi. Liečba je komplikovaná nespôlpracou a vynechávaním doporučenej medikácie, preto vyjadruje doporučujúce stanovisko k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony.

2. Uznesením, sp.zn. 11Ps/1/2022 - 8 zo dňa 24.01.2022 súd ustanovil posudzovanému H. H. za opatrovníka v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony jeho brata, O. H..

3. Znalčka MUDr. Zita Shinwariová na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11Ps/1/2022 - 10 zo dňa 24.01.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.02.2022, vypracovala písomný znalecký posudok č. 36/2022, ktorý následne doručila súdu.

Znalčka po analýze spisového materiálu, dostupnej zdravotnej dokumentácie, anamnestických údajov a na základe prevedeného psychiatrického vyšetrenia menovaného, dospela k záveru, že u posudzovaného Tomáša Tótha sa jedná o poruchy psychiky a správania vyvolané užívaním viacerých návykových látok - pretrvávajúcu reziduálnu symptomatiku s organicky podmieneným oslabením kognitívnych funkcií pri dlhodobom škodlivom užívaní viacerých návykových látok (alkohol, psychostimulanciá, kanabinoídy) u pôvodne jednoducho štrukturovanej subnormnej osobnosti. Vývin ochorenia je vzhľadom na alteráciu osobnosti s organicky podmieneným oslabením kognitívnych funkcií je skôr nepriaznivá. Aktuálne nie je možné jednoznačne predikovať, či sú uvedené poruchy trvalé event. v budúcnosti pri prípadnom dôslednom dodržiavaní doporučeného liečebného režimu a abstinencie od návykových látok môžu byť aspoň čiastočne zvrätané. Znalčka uviedla, že posudzovaný je aktuálne schopný sa orientovať iba v každodenných, úplne jednoduchých situáciách, v týchto sa správne rozhodnúť a adekvátne jednať. V nových a zložitejších situáciách a problémoch však môže dospieť k neadekvátnym riešeniam. Medicínsky z hľadiska psychiatrického, aktuálne možno teda zaujať doporučujúce stanovisko k žiadosti a obmedziť spôsobilosť na právne úkony, hlavne tam kde by svojimi rozhodnutiami resp. konaním mohol ohroziť svoje materiálne, sociálne, právne a i zdravotné istoty. Jeho duševný stav indikuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti:

- hospodárenia s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi 20,-Eur týždenne,
- majetkovo - právnych rozhodnutí, prevode, predaja, či kúpe hnutel'ného a nehnuteľného majetku,
- uzatvárania zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných event.materiálnych povinností
- vykonávania administratívnych úkonov vyžadujúcich si kontakt s úradmi
- zaistenia si sociálnej a zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce.

Znalčka uviedla, že následkom dlhoročného užívania návykových látok u posudzovaného je zjavný negatívny dopad v sociálnej sfére (neschopnosť všeobecnej orientácie a orientácie v úradných záležitostiach, neschopnosti zamestnať sa), ako aj v oblasti každodenného fungovania (neprimerané chorobne motivované správanie s agresívnymi tendenciami, strata záujmov a motivácie, zanedbanie každodenných povinností vrátane liečebného režimu a osobnej hygieny). Vzhľadom k tomu nie je posudzovaný schopný samostatnej existencie a je odkázaný na dohľad a pomoc pri vybraných samoobslužných úkonoch a sociálnych interakciách.

4. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na 06.06.2022, na ktorom navrhovateľka zotrvala na svojom návrhu, vyjadrila súhlas s vypracovaným znaleckým posudkom znalčky MUDr. Zitou Shinwariovou a žiadala svojho syna, H. H., obmedziť v spôsobilosti na právne úkony podľa odporúčania znalčky.

Prítomný procesný opatrovník vyjadril súhlas s podaným návrhom, ako aj vypracovaným znaleckým posudkom.

Pojednávania sa tiež zúčastnila zástupkyňa Okresnej prokuratúry Lučenec, ktorá s podaným návrhom vyjadrila súhlas, ako aj so závermi vypracovaného znaleckého posudku.

5. Súd vypočul posudzovaného v zmysle § 243 ods. 1/ a 2/ Civilného mimosporového poriadku, kedy posudzovaný dokázal odpovedať na základné otázky súdu, ako sa volá, odkiaľ pochádza, koľko má rokov a čo je predmetom konania. Uviedol, že nesúhlasí s úplným pozbavením spôsobilosti na právne

úkony. Po oboznámení ho s konaním, ako aj závermi znaleckého posudku, posudzovaný súhlasil s obmedzením spôsobilosti na právne úkony podľa odporúčania znalkyne, ako aj s osobou navrhovanej opatrovníčky v osobe jeho matky.

Súd konštatuje, že posudzovaný bol časovo i priestorovo orientovaný, no napriek tomu bola u neho evidentná psychická porucha, pôsobil roztržito a nervózne.

6. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

7. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

8. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

9. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

10. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

11. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Zb.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o
a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

12. Podľa § 232 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP na konanie o spôsobilosti na právne úkony je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko ten, o koho spôsobilosti sa koná.

13. Podľa § 233 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP návrh na začatie konania môže podať blízka osoba, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ sociálnych služieb alebo ten, kto má na veci právny záujem.

14. Podľa § 236 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

15. Podľa § 239 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

16. Podľa § 243 ods. 1, 2, 3 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne. Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

17. Podľa § 244 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

18. Podľa § 248 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

19. Podľa § 274 ods. 2 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

20. Podľa § 275 zákona č. 161/2015 Zb.z. CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

21. Súd na základe vykonaného dokazovania, a to najmä z výsluchu navrhovateľa, procesného opatrovníka a posudzovaného, ako zo záverov znaleckého posudku ktoré si osvojil dospel k záveru, že osoba o spôsobilosti ktorej sa koná trpí duševnou poruchou, ktorá nie je prechodná a zdravotný stav posudzovaného odôvodňuje obmedzenie spôsobilosti na jeho právne úkony v záujme ochrany okolia i jej samotného. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že posudzovaný trpí poruchou psychiky a správania, ktoré sú vyvolané užívaním viacerých návykových látok, je schopný orientovať sa v každodenných úplne jednoduchých situáciách a v týchto sa správne rozhodnúť a adekvátne jednať, pričom v nových a zložitejších situáciách a problémoch môže dospieť k neadekvátnym riešeniam. Svojím konaním by mohol ohroziť svoje materiálne, sociálne, právne i zdravotné istoty. Následkom dlhoročného užívania návykových látok, stratil posudzovaný schopnosť všeobecnej orientácie v úradných záležitostiach, aj v oblasti každodenného fungovania, nie je schopný sa zamestnať, jeho správanie je agresívne, stratil záujem a motivácie, zanedbáva každodennú povinnosť vrátane liečebného režimu a osobnej hygieny. Posudzovaný teda nie je schopný samostatnej existencie a je odkázaný na dohľad a pomoc pri vybraných samoobslužných úkonoch a sociálnych interakciách.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd návrhu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Súd mal za to, že zásah do spôsobilosti na právne úkony bude slúžiť na ochranu záujmov posudzovanej osoby.

23. Súd obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony ustanovil opatrovníka v osobe jeho matky, ktorá o výkon tejto funkcie prejavila záujem a ktorá ho bude zastupovať.

24. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

25. V konaní vznikli trovy v súvislosti s podaním písomného znaleckého posudku o duševnom stave posudzovanej, ktoré podľa § 251 ods. 1 CMP platí štát.

26. Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

27. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. V súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením súd účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, nakoľko sa ho účastníci konania po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia na pojednávaní konanom dňa 06.06.2022 výslovne vzdali, čo potvrdili aj svojim podpisom k prílohe k zápisnici o pojednávaní.